

Actieplan

Maatschappelijk

Verantwoord

Opdrachtgeven &

Inkopen

Gemeente Maastricht

November 2024

Inhoud

**Maatschappelijk
Verantwoord
Opdrachtgeven &
Inkopen**

3

Circulair

10

**Keten-
verantwoordelijkheid**

16

**Social
Return**

22

Klimaat

7

**Milieu en
Biodiversiteit**

13

**Diversiteit
& Inclusie**

19

Inleiding

Met een jaarlijkse inkoop van circa 200 miljoen, kunnen wij als gemeente Maastricht een belangrijke bijdrage leveren aan een duurzame toekomst. Door Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) toe te passen, hebben we invloed op het verminderen van de CO₂-uitstoot, de milieuvervuiling en het grondstoffengebruik in onze keten. Daarnaast kunnen we ook bijdragen aan het realiseren van een inclusieve arbeidsmarkt en het aanpakken van misstanden in internationale ketens. MVOI is dus een effectief instrument om impact te maken en onze maatschappelijke doelen te bereiken. We brengen hiermee niet alleen onze eigen organisatie, maar ook de markt in beweging.

Global Goals gemeente

De gemeente Maastricht is sinds 2018 een Global Goals gemeente en zet zich actief in voor de realisatie van de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties. Dit zijn 17 wereldwijde doelen om tegen 2030 armoede te beëindigen, de planeet te beschermen en welvaart te bevorderen voor iedereen. Deze doelen werden gepresenteerd tijdens het ondertekenen van het Klimaatakkoord van Parijs in 2015 en gelden tevens als leidraad voor MVOI.

Een stevige basis

Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen omvat zes thema's: Klimaat, Circulair (inclusief biobased), Milieu en biodiversiteit, Ketenverantwoordelijkheid (ISV), Diversiteit en inclusie en Social Return. Hoewel we al veel initiatieven uitvoeren binnen deze thema's, brengen we met dit actieplan meer samenhang en focus aan. Ook sluiten we aan bij de doelstellingen van het MVOI manifest van de Rijksoverheid. Het manifest en het actieplan vormen zo een stevige basis waarmee we niet alleen de sturingskracht van ons inkoopbeleid vergroten, maar ook onze impact.

Vijf ambitieniveaus

Het manifest maakt onderscheid tussen vijf ambitieniveaus voor MVOI, waarbij we voor elk thema zowel afzonderlijk als organisatiebreed een passend ambitieniveau vaststellen.

Bewustwording

**Niveau 1
Afwegen**

De organisatie neemt kennis van de mogelijkheden van MVOI en maakt de afweging of het toepassen ervan kansen biedt.

**Niveau 2
Pilots**

De organisatie gaat MVOI in een beperkt aantal projecten toepassen.

**Niveau 3
Verbreden**

De organisatie zet actief in op het vergroten van de toepassing van MVOI.

**Niveau 4
Borgen**

De organisatie verankert de toepassing van MVOI in het eigen beleid en in de interne systemen en afspraken.

**Niveau 5
Leiderschap**

De organisatie past waar mogelijk standaard MVOI toe en toont leiderschap richting de markt en/of andere partijen.

Leiderschap

“Organisatiebreed starten we direct met stap 3: ‘Verbreding’.”

Ambitieniveau thema

Dit actieplan gaat van start in 2025 en heeft een looptijd van vier jaar, waarbij het plan jaarlijks wordt geactualiseerd. De zes thema's van het plan hebben verschillende startsituaties, waardoor de ambitieniveaus per jaar tussen de afzonderlijke thema's kunnen verschillen. Elk thema heeft een eigen hoofdstuk met daarin de actuele stand van zaken, het gewenste ambitieniveau en de daarvoor noodzakelijke acties.

Soms kunnen we verschillende MVOI thema's inzetten in dezelfde aanbestedingsprocedure. Ons doel is om tegen eind 2028 voor alle thema's minstens stap 4, 'Borging', te hebben opgenomen in ons inkoopproces. Daarna zetten we vanaf 2028 gerichte acties in om het beleid verder te integreren, passend bij de situatie op dat moment.

Ambitieniveau organisatiebreed

De afgelopen jaren passen we de MVOI criteria toe, zoals gepubliceerd op www.pianoo.nl/duurzaaminkopen, op alle inkopen met een geraamde waarde vanaf 50.000 euro. Dit is een algemene regel die ook geborgd is in ons inkoop- en aanbestedelingsbeleid. Daarnaast gaat dit actieplan nog een aantal stappen verder.

Organisatiebreed starten we direct met stap 3: 'Verbreding'. We beginnen met een nulmeting in dit actieplan en gaan de komende jaren actief aan de slag met monitoring van de voortgang. Daarnaast richten we ons op het bewustmaken en betrekken van opdrachtgevers, beleidsmakers, inkopers en andere stakeholders binnen de organisatie.

Concrete acties 2025

- Het actualiseren van het inkoop- en aanbestedingsbeleid met MVOI als specifiek aandachtspunt.
- Het verhogen van bewustwording in de eigen organisatie rondom MVOI voor inkooptrajecten, via een actieve communicatiestrategie.
- Het uitvoeren van pilot-aanbestedingen met extra focus op MVOI. Hiervoor hebben we in overleg met de opdrachtgevers en op basis van de inkoop- en aanbestedingenkalender, een selectie opgesteld van kansrijke pilots:
 - Aanschaf van vrachtwagens met haakkranen.
 - De nieuwbouw en/of renovatie van binnensportaccommodaties.
 - Schoon en emissieloos bouwen bij grond, weg- en waterbouw (GWW).
 - Schoon en emissieloos werken bij schilderwerken van het gemeentelijk vastgoed.
 - Facilitaire projecten, met als concreet voorbeeld de herinrichting van kantoor Mosea Forum.

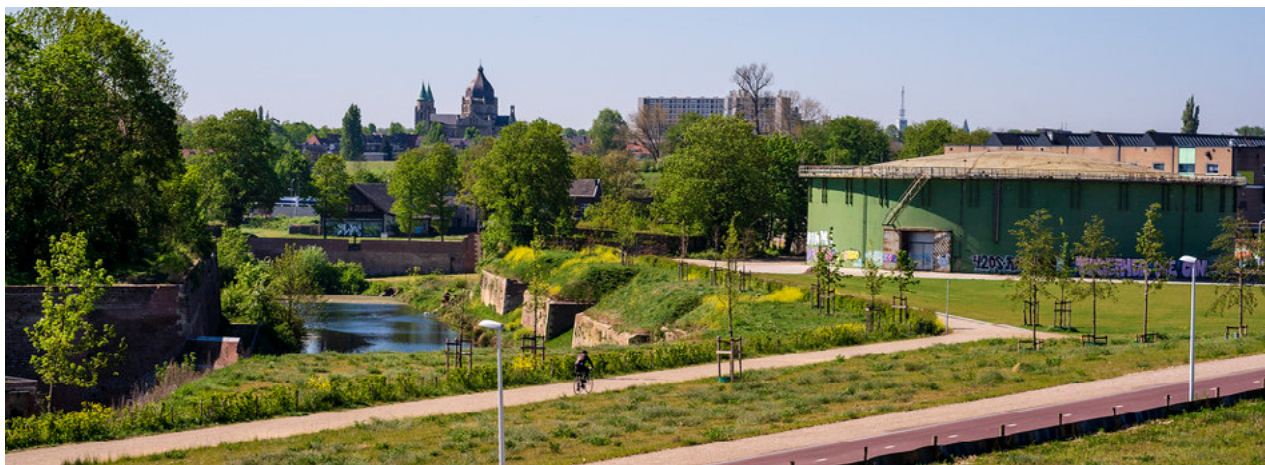
Per thema wordt in de volgende hoofdstukken aangegeven of deze aanbestedingen kansen bieden en of ze in 2025 kunnen worden omgezet in concrete acties, eventueel in samenhang met andere MVOI thema's.

Langtermijndoelen

- Het integreren van de MVOI doelen binnen de organisatie en het inkoopproces.
- Het monitoren van de jaarlijkse voortgang, waarbij aandacht wordt besteed aan de bijdrage van de pilots en aan de borging van MVOI in alle aanbestedingstrajecten (PDCA).

Effectmeting (PDCA)

Dit is de eerste versie van het actieplan, waardoor sommige onderdelen nog in ontwikkeling zijn, zoals concrete acties en meetbare doelstellingen. Om de voortgang te monitoren en ons proces te verbeteren, maken we gebruik van het PDCA-model: Plan-Do-Check-Act. Door de voortdurende evaluatie en bijstelling zal het plan elk jaar blijven groeien en verbeteren.

Klimaat

De gemeente Maastricht werkt aan een klimaatneutrale stad in 2050 (#Mission-ZeroMaastricht) en een klimaatneutrale gemeentelijke organisatie in 2030. Door klimaatbewust in te kopen, voorkomen we uitstoot van CO₂ en andere schadelijke broeikassen. Zo verlagen we de voetafdruk van onze organisatie en beïnvloeden we de emissies in de waardeketen van de gemeente. Het thema Klimaat is nauw verbonden met de MVOI-thema's Circulair en Milieu en biodiversiteit.

Dat Klimaat een belangrijk thema is, wordt ook in het huidige Coalitieakkoord 2022-2026 benadrukt: *“Klimaat en energie zijn ook de komende periode belangrijke thema’s, vanwege het belang van de gezondheid en het leefklimaat van onze inwoners en bezoekers en het vol vertrouwen kunnen doorgeven van onze stad aan volgende generaties.”*

Vanuit het thema Klimaat zetten we via inkoop in op:

- Energiebesparing: het voorkomen van energieverbruik waar mogelijk en het bevorderen van het gebruik van energiezuinige apparatuur.
- Uitstootvrij: het zoveel mogelijk inzetten van voertuigen, machines of werktuigen die geen broeikasgassen, luchtverontreinigende stoffen en deeltjes uitstoten.
- CO₂-neutraal produceren: het aanmoedigen van leveranciers om aantoonbaar te maken dat broeikasgassen in productieprocessen zijn vermeden of gecompenseerd.
- Klimaatadaptatie: het aanbieden van diensten, producten of werken die bijdragen aan een klimaatbestendige stad, zoals waterrobuuste elementen, vergroening en reductie van hittestress.

Relevant beleid

- Maastrichts Energie Akkoord (2016)
- Landelijk Klimaatakkoord (2019)
- Schone Lucht Akkoord (2020) en het Spoorboekje verbeteren luchtkwaliteit en bereikbaarheid (2023)
- Transitievisie Warmte (2021) en Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg (2021)
- Het uitvoeringsprogramma Energie- en Warmtetransitie 2023-2026 (2023)

Ambitieniveau en nulmeting

Nulmeting: niveau 2 pilots

Ambitie: niveau 4 borgen

Bij verschillende aanbestedingen en inkopen besteden we al aandacht aan energiebesparing, emissievrij werken en klimaatadaptieve oplossingen. De volgende stap is om deze aanpak verder binnen de organisatie te verspreiden en te versterken door doelgericht en multidisciplinair samen te werken. Dit omvat ook het opdoen van ervaring met het toepassen van (nieuwe) effectieve instrumenten, zoals de milieukostenindicator (MKI). Zo kunnen we toewerken naar geschikte en transparante gunningscriteria, eisen en contractvoorwaarden.

“Door jaarlijks deze ‘voetafdruk’ te meten, kunnen we blijvend monitoren en sturen op CO₂-reductie.”

Wat doen we al goed?

De gemeente Maastricht richt zich steeds meer op het in kaart brengen van de uitstoot die zowel direct als indirect wordt veroorzaakt door de eigen organisatie, alsook door diensten en werken in de stad. Door jaarlijks deze ‘voetafdruk’ van de gemeente te meten, kunnen we de CO₂-uitstoot voortdurend monitoren en gerichte maatregelen nemen om deze te verminderen.

Om CO₂-reductie te bevorderen, voert de gemeente energiebesparende maatregelen uit in haar eigen vastgoed en schaft ze elektrische voertuigen aan, inclusief de bijbehorende laadinfrastructuur. Daarnaast hanteert de gemeente bij grond-, weg- en waterbouwprojecten het principe van ‘schoon en emissieloos bouwen’ als belangrijk gunningscriterium.

Concrete doelen	Acties om onze doelen te behalen middels inkoop	Tijdsplanning
Focus op CO ₂ -reductie en koppelkansen m.b.t. Circulariteit en Milieu en biodiversiteit.	- Per jaar benoemen we minimaal vier inkooptrajecten als pilot en voeren we dit uit op afgebakende onderwerpen. - In 2025 betreft dit vrachtwagens met haakkranen, binnensportaccommodaties, schilderwerken van gemeentelijk vastgoed en de facilitaire herinrichting van kantoor Mosae Forum.	>2025 ev.
Streven naar volledig groene stroom uit Nederland door CO ₂ -neutrale inkoop van energie.	In 2025 leveren we input t.b.v. de voorbereiding van de nieuwe Europese aanbesteding 'Inkoop Energie', in collectief verband Zuid-Limburg.	Start in Q1 2025
Zicht op CO ₂ -reductie door 'meten is weten' toe te passen.	Bij de pilots en bij de toepassing van 'schoon en emissieloos bouwen bij grond-, weg- & waterbouw (GWW) projecten', gaan we starten met het monitoren van de vermeden CO₂ van ingekochte producten en diensten. We gaan ervaring opdoen met de toepassing van de Milieukostenindicator (MKI) bij de inkoop van elektrische voertuigen en minimaal 1 GWW project (MKI asfalt).	Start in Q1 2025 Rapportage in Q4 2025 Start vanaf Q2 2025
Procesverbetering aan de hand van de PDCA cyclus.	- De resultaten en werkwijze van de pilots worden periodiek geëvalueerd, waarbij best practices actief worden gedeeld en uitgedragen. - Klimaatacties uit het actieplan MVOI worden jaarlijks geactualiseerd.	Doorlopend Q4 2025

Langetermijndoelen

- Zero Emissie Stadslogistiek vanaf 2025
- Klimaatneutrale gemeentelijke organisatie in 2030
- Klimaatneutrale stad in 2050

Circulair

(incl. bio based)

De gemeente Maastricht streeft ernaar een duurzame, gezonde en kennisgedreven stad te zijn. Dit bereiken we onder andere door (lokaal) ondernemerschap en innovatie te stimuleren, de regionale ketensamenwerking te versterken en onze gemeentelijke impact te verhogen.

MOULEN
MOULDS

“Met het actieplan MVOI zoeken we naar mogelijkheden om de transitie naar een circulaire economie te helpen versnellen.”

Met het actieplan MVOI zetten we in op het versnellen van de transitie naar een circulaire economie. Bij het verstrekken van opdrachten en het inkopen van goederen en diensten is ons uitgangspunt om het gebruik van nieuwe grondstoffen te verminderen. Daarnaast streven we ernaar om met de gekochte producten hoger te komen op de R-ladder, een tool die de mate van circulariteit aangeeft. Dit betekent dat we bij de aankoop altijd nagaan wat er met de producten en diensten gebeurt aan het einde van hun levensduur: zijn er mogelijkheden voor hergebruik, kunnen onderdelen opnieuw worden gebruikt of zijn de grondstoffen hernieuwbaar?

In het Coalitieakkoord 2022-2026 wordt het belang van samenwerking met betrekking tot een circulaire economie als volgt omschreven: *“Binnen de Nationale Omgevingsvisie Zuid-Limburg (NOVI) werken we samen met (Eu)regionale partners aan het verzilveren van (grensoverschrijdende) kansen op het gebied van onder meer circulaire economie en brede welvaart.”*

We zoeken in de te stellen eisen naar manieren om onze grondstoffengebruik te verlagen door:

- Het verhogen van het percentage hernieuwbare, hergebruikte en duurzaam geproduceerde grondstoffen.

- Het verlengen van de levensduur van ingekochte producten en diensten.
- Het streven naar hoogwaardige verwerking aan het eind van de productcyclus.

Relevant beleid

- Economische visie Maastricht 2040: ‘Maastricht kiest voor kwaliteit en innovatie’
- Programma Circulaire Economie 2023-2026: ‘Kenniss en creativiteit’
- Uitvoeringsprogramma Economie 2023-2026

Ambitieniveau en nulmeting

Nulmeting: niveau 2 pilots

Ambitie: niveau 4 borgen

Met het thema Circulair bevinden we ons momenteel bij niveau 2. Het doel voor de komende periode is om onze ambities te vertalen naar duidelijke en haalbare uitgangspunten voor zowel opdrachtgevers als opdrachtnemers. Waar mogelijk willen we, vanuit de circulaire transitie, een vliegwiel creëren voor de doelstellingen van de andere thema’s zoals Klimaat en Milieu en biodiversiteit.

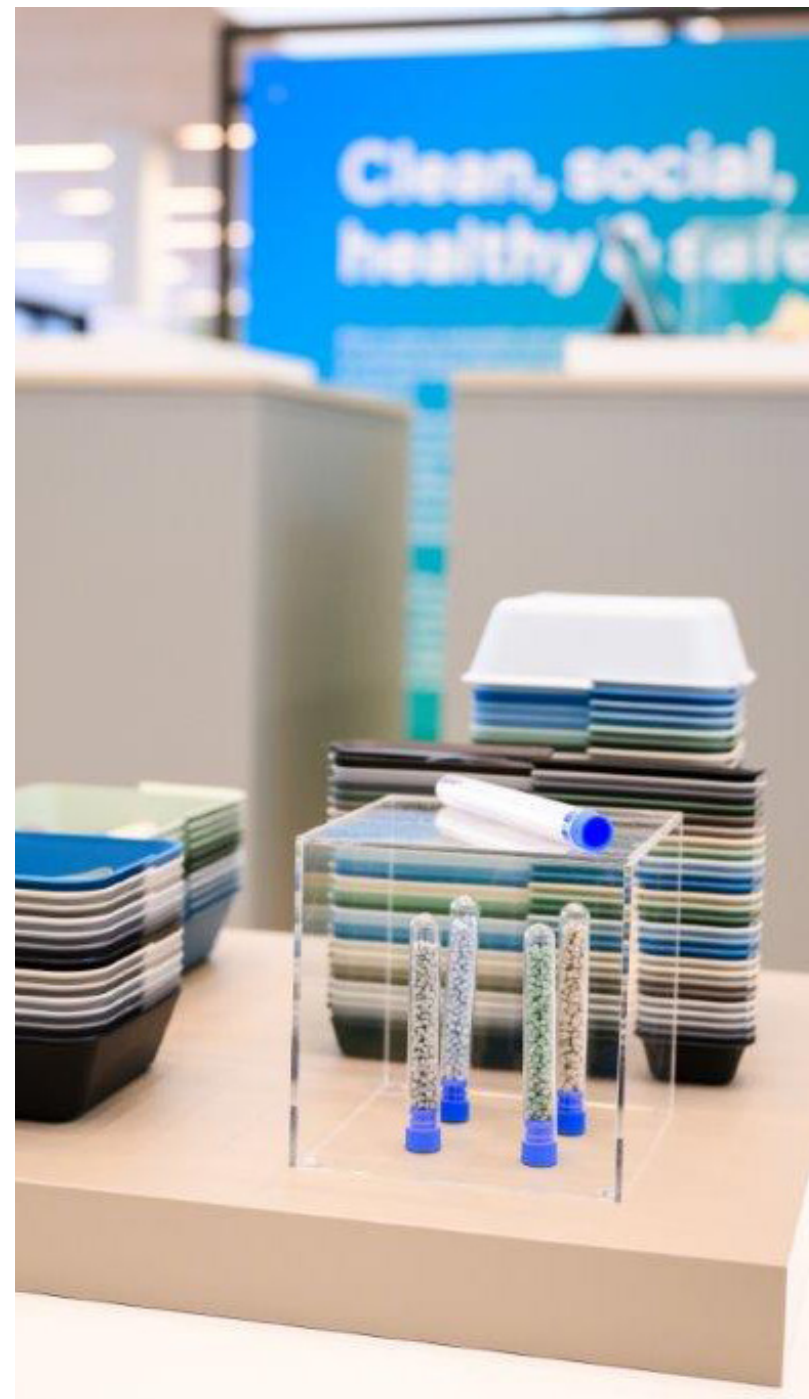
Wat doen we al goed?

Bij de aanbesteding voor het verwerken van reststromen zoals afval, ligt de nadruk op het zo zuiver mogelijk inzamelen van grondstoffen. Deze zuiverheid is essentieel voor het hoogwaardig (her)gebruik van de materialen. Daarnaast wordt er rekening gehouden met de behoeften van de volgende schakel in de keten, zodat we er bewust van zijn wat er met een product gebeurt zodra het niet meer van ‘ons’ is.

Concrete doelen	Acties om onze doelen te behalen middels inkoop	Tijdsplanning
Bij minimaal drie pilots circulariteitseisen als ++ gunningscriterium of uitvoeringseis opnemen, bij minimaal één pilot als eis.	Bij de pilots opgenomen in dit actieplan - zoals de aanbesteding van ontwerp en bouw van een binnensportaccommodatie - stellen we vier vragen: 1. Hoe kan de grondstoffenafdruk verlaagd worden (t.o.v. nu /vorige keer)? 2. Hoe kan het percentage hernieuwbare, hergebruikte en duurzaam geproduceerde grondstoffen worden verhoogd? 3. Hoe kan de levensduur van de ingekochte producten en diensten verlengd worden? 4. Hoe vindt aan het eind van de productcyclus een hoogwaardige verwerking plaats?	Inkoopagenda 2025
Het versterken van regionale inkoop.	Aansluiting zoeken bij processen van regionale inkoop en aanbesteding en daarmee uitvoering geven aan de ambitie om met regionale partners in Zuid-Limburg kansen te creëren voor circulaire economie, bijvoorbeeld door gezamenlijke inkoop van energie. De opgedane ervaringen vertalen we in nieuwe criteria en/of een afwegingskader.	Vorbereiden 2025, uitvoeren in 2026
Inzet van ondersteunende instrumenten voor het realiseren van de circulaire doelen binnen het aanbestedingsproces.	Stimuleren van de beweging naar een meer circulaire economie, onder meer door het vergroten van bewustwording bij collega's over de mogelijkheden die er zijn. Hiervoor ontwikkelen we ondersteunende instrumenten en een afwegingskader.	2025
Netwerk- en inspiratiebijeenkomsten organiseren voor MKB, collega's en inwoners.	Collega's, MKB en inwoners kennis laten maken met inspirerende voorbeelden en op doelgroep afgestemde bijeenkomsten.	2025
Kansenkaart opstellen/ impactanalyse maken van de inkoopkalender.	In kaart brengen bij welke inkoop op de agenda de meeste grondstoffen worden gebruikt en waar de meeste impact kan worden gemaakt, bijvoorbeeld gebruik van asfalt of beton.	2025

Lange termijn doelen

→ In 2030 willen we als gemeente Maastricht tenminste 50% circulair inkopen.

Milieu & biodiversiteit

Milieubewust inkopen richt zich op het voorkomen van milieuverontreiniging, zoals stikstofuitstoot en luchtvervuiling. Ook het verminderen van het gebruik van schadelijke stoffen en pesticiden ter bescherming van de biodiversiteit hoort hierbij. Daarnaast omvat het ook het tegengaan van voedselverspilling en het reduceren van water- en energieverbruik. Dit thema sluit sterk aan bij de MVOI-thema's Klimaat en Circulair, aangezien het bijdraagt aan bredere duurzaamheidsdoelen.

“Een volgende stap is om deze beweging binnen de organisatie te gaan verbreden en kracht bij te zetten.”

Ook in het huidige Coalitieakkoord 2022-2026 komt het thema aan bod: *“We zetten in op het vergroenen van de gehele stad, met bijzondere aandacht voor het centrumstedelijke gebied en de biodiversiteit. Op die manier kunnen we hittestress tegengaan, het opnemen van water bevorderen, ons bomenbestand uitbreiden en een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving creëren die beweging stimuleert.”*

Vanuit het thema Milieu en biodiversiteit zetten we via inkoop in op:

- Groenbeheer gericht op versterken van de biodiversiteit.
- Natuurinclusief ontwerpen en bouwen.
- Werken met milieuvriendelijke materialen en grondstoffen.
- Schoon en emissieloos werken.

Relevant beleid

- Stadsvisie 2040
- Omgevingsvisie 2040 (waaronder Biodiversiteit - deel 2)
- Beheerplan Groen 2024
- Schone Lucht Akkoord (ondertekend 2020)
- Uitvoeringsprogramma Energie- en warmtetransitie 2023-2026

Ambitieniveau en nulmeting

Nulmeting: niveau 2 pilots

Ambitie: niveau 3 verbreding

Bij diverse inkopen en aanbestedingen wordt al rekening gehouden met natuurvriendelijk maaibeheer en natuurinclusief bouwen. De volgende stap is om deze aanpak binnen de organisatie verder uit te breiden, bijvoorbeeld door het gebruik van nieuwe instrumenten zoals de Milieukostenindicator.

Wat doen we al goed?

De gemeente is al actief bezig met het aanleggen van bloeiende weides, bijenhotspots en vergroeningsprojecten, waarbij natuurvriendelijk beheer steeds meer aandacht krijgt. Zo wordt bij maaierwerkzaamheden rekening gehouden met de flora en fauna, zowel in de gebruikte techniek als in de timing en frequentie. Daarnaast wordt er bij het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed gekeken naar koppelkansen, zoals het realiseren van vleermuisverblijven en nesten of verblijfplaatsen voor verschillende vogelsoorten.

Concrete doelen	Acties om onze doelen te behalen middels inkoop	Tijdsplanning
• Het toepassen van natuurinclusief ontwerpen en bouwen. • Milieuvriendelijk en/of biologisch inkopen.	In onderstaande pilots gaan we sturen op milieuwinst: • Binnensportaccommodaties. • Verkenning van biologisch inkopen van een deel van de bomen, planten en bloembollen. • Interne kennissessies organiseren over groenbeheer in relatie tot biodiversiteit en natuurinclusief ontwerpen en bouwen.	N.t.b. in 2025 Q2 2025 Q1 2025
Zicht op milieuwinst door 'meten is weten' toe te passen	Ervaring opdoen met de toepassing van de Milieukostenindicator (MKI), in eerste instantie door te leren van de acties/pilots benoemd bij thema Klimaat.	N.t.b. in 2025
Procesverbetering aan de hand van de PDCA cyclus.	• De resultaten en werkwijze van de pilots worden periodiek geëvalueerd. Best practices worden gedeeld en actief uitgedragen. • Milieu-acties uit het actieplan MVOI worden jaarlijks geactualiseerd.	Doorlopend Q4 2025

Lange termijn doelen

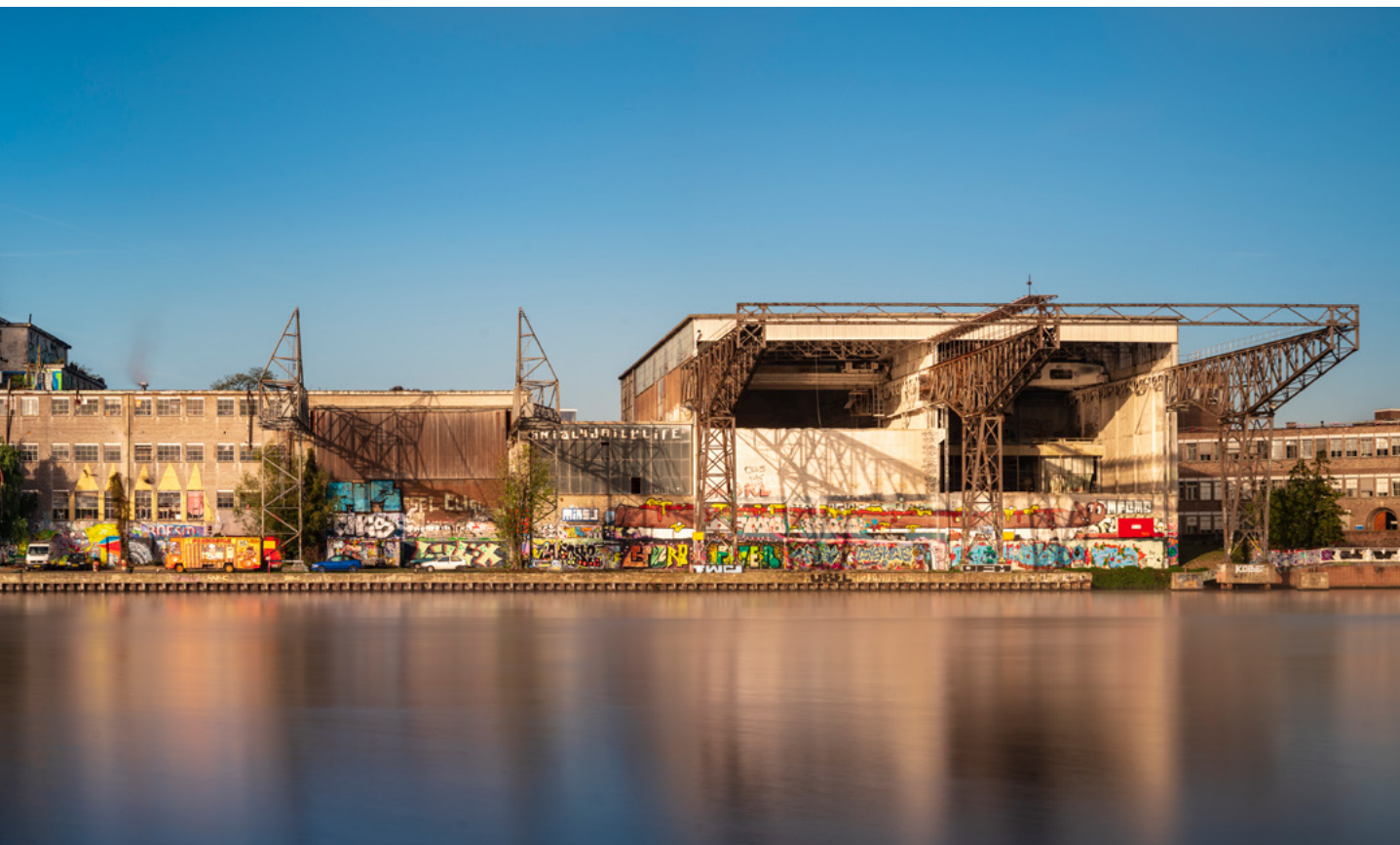
→ Voor dit thema streven we naar het volgende doel zoals benoemd in de 'Stadsvisie 2040': *"We hebben schone lucht en staan in contact met de natuurlijke leefomgeving. Het is vanzelfsprekend geworden om in Maastricht flora en fauna te stimuleren op plekken waar dat kan."*

Keten- verantwoor- delijkheid

De gemeente Maastricht streeft ernaar ketenverantwoordelijkheid bij haar leveranciers te stimuleren, waarbij de Internationale Sociale Voorwaarden (ISV) worden toegepast. Als opdrachtgever zorgen we ervoor dat producten, ook als ze deels uit het buitenland komen, op een eerlijke manier worden geproduceerd.

“Maastricht
is sinds 2008
Global Goals
gemeente.”

Respect voor mensenrechten, goede arbeidsomstandigheden en zorg voor natuur en milieu zijn hierbij belangrijke aandachtspunten. Dit bereiken we door in onze aanbestedingseisen de leveranciersketen te verplichten om sociaal-maatschappelijke uitgangspunten na te leven. Dit omvat onder andere het voorkomen van kinderarbeid en uitbuiting, het bieden van fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden en sociale zekerheid. Alle ingekochte diensten en producten moeten aan deze voorwaarden voldoen, ongeacht hun herkomst of onderaannemerschap.

Relevant beleid

→ Maastricht is sinds 2008 Global Goals gemeente en streeft daarmee de Sustainable Development Goals van de VN na.

Ambitieniveau en nulmeting

Nulmeting: niveau 1 afweging

Ambitie: niveau 3 verbreding

Op dit moment sturen we nog niet actief op het thema Ketenverantwoordelijkheid. Onze ambitie is echter om dit in de toekomst breed als uitvoeringseis op te nemen, zoals ook beschreven in ons nieuwe inkoopbeleid.

Wat doen we al goed?

In het nieuwe inkoopbeleid is een paragraaf opgenomen over internationale en sociale voorwaarden.

Concrete doelen	Acties om onze doelen te behalen middels inkoop	Tijdsplanning
Het borgen van het thema Ketenverantwoordelijkheid.	Eigenaarschap voor Ketenverantwoordelijkheid creëren en onderbrengen in de organisatie.	2025
	Ketenverantwoordelijkheid in de pilotfase in de eisen verwerken als uitvoeringsvoorwaarde.	2025
Meer bekendheid van Keten- verantwoordelijkheid binnen de gemeente.	Deelnemen aan e-learnings van PIANOo.	2025
	Gebruik maken van www.mvorisicochecker.nl bij de pilots van dit actieplan.	2025

Lange termijn doelen

- Als opdrachtgever willen we meer bewustzijn creëren over de belangrijkste risico's in productieketens, met behulp van de MVO-Risicochecker. Dit stelt ons in staat om deze risico's mee te nemen in onze aanbestedingsstrategieën en hierover in gesprek te gaan met onze leveranciers. Daarbij houden we ook rekening met de arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden bij leveranciers in Nederland.

Diversiteit & inclusie

Diversiteit en inclusie is een breed onderwerp dat draait om het creëren van een omgeving die toegankelijk is voor een zo groot mogelijke groep mensen. Dit wordt ook wel 'design for all' genoemd. Denk hierbij aan brede en goed toegankelijke stoepen die ook handig zijn voor rolstoelgebruikers, mensen met een kinderwagen en voor wie slecht ter been is. Een ander voorbeeld is een inclusieve werksfeer, waar iedereen met respect wordt behandeld en waar pesten of uitsluiting niet voorkomt. Zo'n werksfeer komt ten goede aan iedereen, niet alleen aan minderheidsgroepen.

Bij inkoop en aanbesteding kan gedacht worden aan het opnemen van eisen rondom (rolstoel)toegankelijkheid, inclusie van alle doelgroepen, communicatie in begrijpelijke of meertalige vorm, enzovoort. De titel van het huidige Coalitieakkoord 2022-2026 is niet voor niets ‘Stad van verbondenheid’: *“Maastricht, een saamhorige stad, waarin alle inwoners zich thuis voelen.”*

Relevant beleid

- Sociale visie 2040
- Global Goals gemeente
- Regenboog gemeente

Ambitieniveau en nulmeting

Nulmeting: niveau 1 afweging

Ambitie: niveau 3 verbreding

Momenteel voldoet de gemeente aan de wettelijke eisen en wordt er op bepaalde gebieden aandacht besteed aan het thema Diversiteit en inclusie. Dit gebeurt echter vaak op ad-hoc basis en is afhankelijk van individuele betrokkenen. Met dit actieplan willen we ervoor zorgen dat het thema ook binnen inkoop en aanbestedingen de nodige aandacht krijgt en dat er organisatiebreed commitment ontstaat. Met MVOI willen we concrete handvatten bieden aan collega's en hen ondersteunen bij het uitvoeren van pilots, zodat we de integratie van het thema binnen de organisatie kunnen bevorderen.

“De ambitie is om breed in de organisatie aandacht en commitment te krijgen voor dit thema.”

Wat doen we al goed?

Er wordt op verschillende manieren aandacht besteed aan dit thema. Zo wordt bij het subsidiëren van cultuurorganisaties gevraagd hoe zij het in de programmering verankeren. Ook is tijdens de afgelopen verkiezingen gewerkt aan het zo toegankelijk mogelijk maken van stemlokalen. Zowel de gemeentesecretaris als de OR hebben daarnaast Diversiteit en inclusie aangewezen als een belangrijk thema voor het komende jaar.

Concrete doelen	Acties om onze doelen te behalen middels inkoop	Tijdsplanning
Verankeren van visie/doelstelling op Diversiteit en inclusie in de organisatie.	Opdrachtformulering voor dit thema opstellen en voorleggen aan het college.	Q1 2025
	Eigenaar/coördinator benoemen, waarbij ook MVOI een onderdeel is.	Q2 2025
Inspireren en ondersteunen van collega's van de verschillende domeinen hoe zij in hun aanbestedingen rekening kunnen houden met inclusie & diversiteit.	Concrete voorbeelden verzamelen van manieren om Diversiteit en inclusie mee te nemen in aanbestedingen en onder andere te delen via Stella.	Q1 2025
	Inspiratiesessies organiseren voor de verschillende afdelingen/domeinen, waarbij we de inkoopvoorbeelden toelichten en met elkaar in gesprek gaan over de vertaling naar de praktijk.	Q1 – Q2 2025
	Per afdeling inventariseren wat de meest impactvolle aanbestedingen zijn, beoordeeld op impact voor de samenleving. Denk bij vastgoed bijvoorbeeld aan gebouwen of omgevingen waar veel mensen gebruik van maken.	Q4 2024

Lange termijn doelen

- Zowel binnen onze organisatie, als ook binnen de organisaties waarmee we samenwerken, is iedereen zich bewust van het belang van dit thema. Faciliteiten en dienstverlening worden ontworpen en aangeboden zodat ze toegankelijk zijn voor een zo groot mogelijke groep inwoners. Elk domein stelt specifieke eisen op het gebied van Diversiteit en inclusie in de aanbestedingen die zij uitvoeren.

Social return

Social Return is een aanpak die gericht is op het creëren van werkgelegenheid voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Inkopers van de gemeente kunnen opdrachtnemers verplichten om bij de uitvoering van opdrachten kwetsbare groepen te betrekken.

Door Social Return toe te passen, zorgt de gemeente ervoor dat een investering niet alleen het gebruikelijke economische rendement oplevert, maar ook een concrete sociale winst. Op deze manier draagt inkoop en aanbesteding bij aan het creëren van maatschappelijke meerwaarde. Er zijn diverse mogelijkheden voor bedrijven om een positieve impact te maken voor Maastricht-Heuvelland en haar inwoners.

Dit sluit aan bij de visie uit het huidige Coalitieakkoord 2022-2026: *“Iedereen moet mee kunnen doen, ook de mensen die moeilijker toegang hebben tot de arbeidsmarkt.”*

Relevant beleid

→ Beleidsregels Social Return
Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg

Ambitieniveau en nulmeting

Nulmeting: niveau 4 borging

Ambitie: niveau 4 borging

De afgelopen jaren hebben we aanzienlijke investeringen gedaan in het beleid en de uitvoering van SROI. Inmiddels is SROI geïntegreerd in 100% van de opdrachten vanaf € 100.000,-. De focus ligt nu op het borgen van de huidige resultaten, onder andere door uitbreiding van de formatie en het verder ontwikkelen van maatwerkopties om de sociale impact te vergroten.

“Maastricht past al sinds 2007 social return toe bij aanbestedingen.”

Wat doen we al goed?

Sinds 2007 passen we Social Return toe bij aanbestedingen. Daarnaast is er vanaf juni 2020 in de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg, in samenwerking met de 16 Zuid-Limburgse gemeenten en de provincie, uniform beleid vastgesteld voor Social Return. Het beleid stelt dat Social Return van toepassing is op alle aanbestedingen met een opdrachtwaarde van € 100.000 of meer, zoals hierboven werd benoemd. Ook is het systeem WZZR geïmplementeerd, een online monitoringstool waarmee opdrachtnemers de invulling van hun SROI-verplichtingen kunnen onderbouwen, verantwoorden en meten. In de context van maatwerk huishoudelijke hulp fungeert Social Return als de verbindende factor tussen alle ketenpartijen, waardoor we passende oplossingen kunnen realiseren die aansluiten bij de huidige arbeidsmarktvraagstukken en de SROI-eisen die wij stellen.

Concrete doelen	Acties om onze doelen te behalen middels inkoop	Tijdsplanning
De ruimte voor maatwerk onderzoeken bij kansrijke inkoopbehoeften, zoals ICT en opleidingen.	• In kaart brengen wat de mogelijkheden zijn wat betreft de samenwerking met Centrum voor Natuur- en Milieu Educatie (CNME) en MTB. • Meer projecten ontwikkelen om Social Return effectief in te zetten, door voortdurend betrokken te blijven bij de ketensamenwerking met SZMH, Podium24 en MTB/Annex. • Goede voorbeelden delen via Stella. • Aanhaken bij de gezamenlijke pilots van MVOI.	2025

Lange termijn doelen.

Als extra maatwerkoptie in het beleid kunnen opdrachtnemers hun Social Return-verplichting invullen door te investeren in een impactvoucher. De waarde van deze voucher wordt vervolgens gebruikt om werkgelegenheid te creëren voor mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt, binnen de doelgroep van Social Return.

Elke impactvoucher wordt gebruikt voor een maatwerkvoorziening die bijdraagt aan of leidt tot:

- Werk voor iemand met een kwetsbare arbeidsmarktpositie.
- Weggenomen of verminderde belemmeringen.
- Ontwikkeling van vaardigheden.
- Verbreding van het sociale netwerk.

De impactvouchers kunnen ook worden gebruikt om problemen in de stad aan te pakken of te verminderen. Met Social Return streven we ernaar om in de toekomst een brede sociale impact te realiseren, die groter is dan alleen de arbeidsmarkt.

